

Nr 1192

**av herrar Fälldin och Helén
angående riktlinjer för den ekonomiska politiken, m. m.**

Centerpartiet och folkpartiet anser - i likhet med finansministern i finansplanen - att det aktuella ekonomiska läget för budgetåret 1974/75 är svårbedömt. Huvudorsaken till detta är självfallet det osäkra försörjningsläget beträffande olja och elkraft och följdverkningarna av de starkt ökade oljepriserna.

Vi anser emellertid - till skillnad från finansministern - att denna osäkerhet inte i samma grad gäller första halvåret 1974. Det osäkra läget får inte heller utgöra en ursäkt för brist på förutseende och initiativ. I årets finansplan saknas förvisso inte utförliga redogörelser för problem och besvärligheter. Däremot saknas slutsatser i vad avser den ekonomiska politiken den närmaste tiden.

Efter det att finansplanen lades fram har konjunkturinstitutet (KI) publicerat ett sammandrag av sin aviserade januarirapport.

En enig ekonomisk expertis samt företrädare för arbetstagarorganisationerna och näringslivet hade redan innan denna rapport lades fram enhälligt pekat på behovet av snabba stimulansåtgärder för att motverka en av oljekrisen orsakad snabb avmattning av konjunkturen. En sådan utveckling skulle snabbt kunna leda till ökande svårigheter med bl. a. sysselsättningen.

I det uppkomna läget kommer det att i första hand åvila riksdagens finansutskott att bedöma behovet och inriktningen av ekonomiska stimulansåtgärder för den närmaste tiden. Det är enligt vår uppfattning av stor betydelse att finansutskottet får arbeta fram sina förslag i medvetande om att de politiska partierna inte intagit lästa positioner beträffande omfattningen och inriktningen av åtgärderna.

De förslag, som centern och folkpartiet presenterar i denna motion, är emellertid baserade på den bestämda slutsatsen att samhällsekonomin just nu i första hand behöver en snabb och generell efterfrågestimulans, riktad mot den svenska hemmamarknaden, för att inte sysselsättningsläget snabbt skall försämrats.

Den ekonomiska utvecklingen 1973

Efter två mycket svaga år utvecklades den svenska ekonomin under 1973 i gynnsammare riktning. Produktionsökningen uppgick till omkring 3 procent, vilket dock var betydligt mindre än de 5 procent man allmänt räknade med för ett år sedan. Industrins investeringar undergick en betydande förbätt-

ring. Utrikeshandeln medförde en kraftig förstärkning av handelsbalansen och en motsvarande uppgång i valutareserven. Även sysselsättningsläget förbättrades i viss utsträckning men arbetslösheten låg kvar på en med hänsyn till konjunktursituationen hög nivå.

Denna utveckling möjliggjordes i första hand genom uppgången i exporten. Både exporten av råvaror, halvfabrikat och färdigvaror ökade rekordartat. Exportökningen blev för år 1973 som helhet ca 17 procent. Importökningen stannade däremot vid ca 9 procent.

Exportökningen skall ses i samband med att högkonjunkturen den här gången sammanföll i tiden i en rad länder. Under 1973 kombinerades den redan tidigare inledda uppgången i Japan med fortsatt hög expansionstakt i USA och betydande ökning av produktionen i praktiskt taget alla västeuropeiska länder. Handeln mellan industriländerna fick därigenom ett starkt uppsving samtidigt som den kunde försiggå utan svårare störningar på valutaområdet.

I skarp kontrast till den internationella utvecklingen ökade däremot efterfrågan inom Sverige mycket långsamt. Den relativt begränsade ökningen av hushållens disponibla inkomster efter skatt i förening med fortsatt högt personligt sparande, ledde till att den privata konsumtionsökningen blev väsentligt mindre än produktionsökningen eller ca 2,3 procent. Inte heller den offentliga sektorn bidrog i någon större utsträckning till att driva upp den ekonomiska aktiviteten. Både när det gäller bostadsbyggandet och inom den kommunala sektorn minskade investeringarna.

Den inhemska efterfrågesituationen utgör också den viktigaste förklaringen till att sysselsättningsläget under 1973 inte förbättrades i takt med den allmänna konjunkturuppgången och det ökade kapacitetsutnyttjandet. Exportindustrierna genomförde sin produktionsökning utan några mer omfattande nyanställningar samtidigt som sysselsättningsmöjligheterna i många av de verksamheter, som främst är inriktade på hemmamarknaden, fortfarande sviktade. Liksom tidigare var en växande del av arbetslösheten att betrakta som strukturarbetslöshet.

Det har därför funnits utrymme för en betydligt expansivare politik under första delen av 1973 än vad som faktiskt fördes. En sådan inriktning av politiken förordades också i centerpartiets och folkpartiets gemensamma ekonomisk-politiska motion i januari 1973 (1973:983). Så sent som i september under valrörelsen betraktade dock regeringen detta som otänkbart, trots att antalet arbetslösa fortsatte att ligga kvar på hög nivå. I oktober månad lade emellertid regeringen fram förslag till åtgärder, som hade till syfte att stödja sysselsättningen och stimulera den inhemska efterfrågan under vintern.

Den förhållandevis låga inhemska aktiviteten bidrog inte i någon större utsträckning till att hålla priserna nere. Prisstegringarna på råvaror och andra importvaror fick efter hand ett allt starkare genomslag i konsumentpriserna. Konsumentprisindex ökade därför under 1973 med inte mindre än 8 procent,

trots det partiella prisstoppet på livsmedel. Den klart snabbaste prisuppgången ägde rum under sista kvartalet, då de höjda priserna på olja och andra råvaror på allvar började slå igenom i konsumentledet.

Det fanns under hösten anledning att räkna med en reellt gynnsam ekonomisk utveckling i Sverige under 1974. Oljekrisen har emellertid i betydande grad rubbat de tidigare förutsättningarna för bl. a. en relativt stor produktionsökning. Det framgår inte minst av KIs januarirapport, där produktionsökningen under 1974 i den s. k. huvudkalkylen beräknas ligga kvar på 1973 års nivå. Osäkerheten är också stor beträffande den fortsatta utvecklingen. För de närmaste månaderna bör dock bedömningar kunna göras med betydligt större säkerhet än för hela år 1974 och för det budgetår (1.7 1974–30.6 1975) som budgeten omspannar.

De ekonomiska utsikterna för våren 1974

Redan före oljekrisen framstod en snar uppbromsning av aktivitetsökningen i Västeuropa och andra OECD-länder som sannolik. Produktionsökningen under 1973 ledde successivt till att kapaciteten på allt fler områden blev fullt utnyttjad. En viss dämpning av den privata konsumtionen och av de offentliga utgifterna noterades också i flera länder mot slutet av året. Delvis hade detta samband med den restriktivare ekonomiska politik, som många länder vidtog som ett led i inflationspolitiken och för att åstadkomma balans i utrikeshandeln.

Dessa tendenser till avmattning i den internationella konjunkturen har förstärkts i samband med oljekrisen. Bristen på olja och drivmedel har i vissa fall lett till direkta störningar i produktionen.

Den uppkomna situationen kan väntas leda till försiktighet i fråga om nya investeringar. Flera länder har dessutom på nytt fått ökade problem med sin bytesbalans och valutaställning. Även valutasamarbetet har genom oljekrisen utsatts för svåra påfrestningar.

En sådan utveckling kan inte undgå att påverka möjligheterna till fortsatt svensk exportökning. Mycket tyder också på att ett visst köpmotstånd redan gjort sig gällande på de svenska exportmarknaderna även om det ännu inte påverkat produktionen i någon större utsträckning. KI har i sin huvudkalkyl räknat med en exportökning på 5 procent under 1974, vilket är mindre än de procent man räknade med i höstrapporten. Orderstockarna är alltså tillfredsställande. Den nyligen offentliggjorda konjunkturbarometern för december 1973 tyder emellertid också på en kommande uppbromsning i ordergång, åtminstone inom vissa sektorer.

Om den nuvarande aktiviteten skall kunna upprätthållas i den svenska ekonomin, måste den väntade nedgången i efterfrågeökningen på exportsidan avlösas av ökad inhemsk efterfrågan. Det förutsätter enligt vår bestämda uppfattning, att staten bedriver en förhållandevis expansiv ekonomisk politik.

Det saknas visserligen inte inslag i den svenska ekonomin som kan bidra

till att hålla den inhemska efterfrågan uppe. Hit måste man i första hand räkna de möjligheter till en ökning av privatkonsumtionen, som de kommande löneavtalen kan väntas skapa. Utöver de kontantlöneökningar, som torde komma att skrivas in i de nya avtalen, kommer många inkomsttagare dessutom att få ökad köpkraft genom omläggningen av folkpensionsavgiften. De i höstas beslutade ekonomisk-politiska åtgärderna kommer vidare att ge ett köpkraftstillskott även under vintern.

Samtidigt är det troligt, att det osäkra läge och de höjda priser som följt med oljekrisen kommer att verka återhållande på konsumenternas köplust och att hushållssparandet därför kommer att ligga kvar på en hög nivå. Det är således inte troligt att en kommande avtalsuppgörelse kommer att följas av någon särskild köprush. Det torde den här gången inte heller bli fråga om utbetalning av retroaktiva löner i någon större utsträckning.

Den osäkerhet som följt i oljekrisens spår kan även väntas påverka investeringarna, även om industriinvesteringarna enligt KIs bedömning kan väntas hålla sig väl uppe. Det finns sålunda anledning att räkna med att företagen uppskjuter en del av sina planerade investeringar i avvaktan på att läget, såväl på exportmarknaden som hemmamarknaden, säkrare kan överblickas. Samtidigt kan nya investeringsplaner väntas växa fram i långsammare takt än vad man tidigare haft anledning att räkna med. Lager-situationen ger å andra sidan anledning att räkna med att den lageruppbyggnad som påbörjades i slutet av förra året kommer att fortsätta.

Det finns inte heller anledning att förutse något mera betydande efterfrågetillskott från den kommunala sektorn. Under 1974 är en fortsatt ännu kraftigare nedgång att vänta inom bostadssektorn än under 1973. Det påverkar också i hög grad de kommunala följdinvesteringarna. Kommunerna har inte heller något ekonomiskt utrymme att expandera på andra verksamhetsområden, om ytterligare höjningar av skattesatserna skall kunna undvikas.

När det gäller att bedöma den totala efterfrågesituationen har man också att ta hänsyn till de extremt stora prishöjningarna på olja. En fördubbling av oljepriserna leder vid nuvarande storlek på importen primärt till ett köpkraftsbortfall på 4-6 miljarder kronor. Dessa prishöjningar har tidigare i stor utsträckning haft sin motsvarighet i höjda priser på trä, papper, stål och andra svenska exportvaror. Men det är inte troligt att ett fortsatt högt importpris på olja kan kompenseras med höga priser på svenska exportvaror som hitills. Därför måste man räkna med att oljepriserna – även om de skulle stabilisera sig – kommer att verka i återhållande riktning på köpkraften inom landet. Denna verkan betonas också mycket starkt i KIs januarirapport.

Sammantaget innebär detta enligt vår uppfattning, att det inte bara finns utrymme för en expansiv ekonomisk politik under de närmaste månaderna utan att en sådan politik dessutom är nödvändig för att upprätthålla sysselsättning och produktion på en hög nivå. Det är särskilt angeläget att förhindra, att situationen på oljemarknaden leder till att återverkningarna

i Sverige av den nedgång i den internationella konjunkturen, som redan tidigare gjort sig gällande, påskyndas och förstärks. Det förutsätter att åtgärder börjar att sättas in på ett tidigt stadium. Samtidigt måste de utformas så att de lätt kan anpassas till den fortsatta utvecklingen, vilken särskilt på något längre sikt fortfarande erbjuder osäkerhet. Att uppskjuta beslut om eventuella stimulansåtgärder ända till i början av maj, dvs. när kompletteringspropositionen föreligger, innebär stora risker för ett återupprepande av den utveckling under 1970–1971, som ledde till den påföljande mycket allvarliga sysselsättningskrisen.

De åtgärder som vidtas inom ramen för den ekonomiska politiken måste självfallet i dagens situation utformas med utgångspunkt från den faktiska oljetillgången. Erfarenheterna under de senaste månaderna tyder enligt vår uppfattning på, att inskränkningar i oljetillförseln av hittillsvarande omfattning bör kunna bäras genom begränsningar i privatförbrukningen. Det finns inte heller anledning att för närvarande räkna med någon ytterligare nedskärning av tillförseln. Därför bör den faktiska oljetillgången inte lägga hinder i vägen för en relativt expansiv politik.

De senaste årens överskott i byteshalansen och den därmed följande ökningen av valutareserven har också skapat goda förutsättningar för en relativt expansiv politik i nuvarande läge. Trots de kraftigt höjda oljepriserna finns det sålunda utrymme för en påspädning av den inhemska efterfrågan utan större risker för den yttre balansen.

En tredje begränsningsfaktor skulle kreditmarknaden kunna vara. Den för närvarande mycket höga likviditeten både i bankerna och i företagen bör emellertid göra det möjligt att öka den offentliga upplåningen, trots det redan tidigare stora underskottet i den statliga budgeten under innevarande budgetår.

Ekonomisk-politiska åtgärder på kort sikt

När det gäller att välja medel för att åstadkomma en snabb efterfrågestimulans finns det stora valmöjligheter.

En väg skulle kunna vara att sänka de direkta skatterna. Därmed tillförs hushållen pengar, som bl. a. kan användas för konsumtion. Nackdelen med ingrepp i det direkta skattesystemet – t. ex. att sänka uttagsprocenten eller ändra skatteskalorna – är att det tar lång tid innan ett beslut hinner omvandlas till faktiskt genomslag. Det tar lång tid innan köpkraften ökar hos den vanliga skattebetalaren. Dessutom medför snabba ändringar av den direkta skatten administrativt merarbete. Metoden är sålunda för osmidig som konjunkturinstrument. 1972 års skatteutredning har dessutom aviserat förslag under våren med sikte på genomförande 1975, som bl. a. torde tillgodose tidigare förturskrav från vårt håll om bl. a. marginalsattesänkningar för vanliga inkomstagare.

Köpkraften skulle också kunna påverkas via en generell hyressänkning.

Det skulle i och för sig vara tänkbart att låta staten ge direkta hyressubventioner och den vägen sänka hyrorna. De olika boendeutredningar som nu arbetar får dock förutsättas pröva denna tanke. Att i nuvarande läge och innan dessa utredningar presenterat sina förslag föreslå en ekonomisk efterfrågestimulans den vägen förefaller därför inte praktiskt genomförbart.

Ett ofta framfört förslag är att helt eller delvis ta bort mervärdesskatten på livsmedel. Centerpartiet och folkpartiet har vid ett flertal tillfällen föreslagit, att man vidtar åtgärder som innebär att mervärdesskattens fördyrande inverkan på viktigare livsmedel successivt elimineras. Detta förslag innebär att man undviker att handeln måste arbeta med skilda skattesatser som blir fallet vid en differentiering. Förslaget, som förutsätter ekonomisk kompensation redan i producentledet, ger samma effekter för konsumenterna som en differentierad mervärdesskatt eller det nuvarande prisstoppet. En sådan åtgärd kan ha fördelningspolitiska verkningar men däremot inte konjunkturpolitiska.

Det skulle också vara möjligt att ge ett köpkraftstillskott till barnfamiljer och pensionärer. Detta kunde antingen ha formen av engångsbelopp eller ett kontinuerligt skydd mot prisstegringarna.

Riksdagen beslöt hösten 1973 att från 1 januari 1974 höja de allmänna barnbidragen till 1 500 kr per barn och år. Samtidigt fattades beslut om förbättrade förmåner för folkpensionärer från samma datum. Dessa beslut har alltså nyss trätt i kraft.

Otvivelaktigt är barnfamiljerna och folkpensionärerna grupper som hårt drabbas av inflationens skadeverkningar, varför dessa höjningar av beloppen är mycket motiverade. Det är emellertid också angeläget att ha ett fast system för inflationskompensation för dessa grupper. Folkpensionärerna har redan ett sådant indexsystem medan barnfamiljerna saknar det. I en gemensam partimotion om familjepolitiken har mittenpartierna föreslagit införandet av en indexreglering av barnbidragen och studiehjälpen. Därmed skulle barnbidraget höjas automatiskt när inflationen nått en viss nivå på samma sätt som redan sker beträffande folkpensionen. Det krävs inga omfattande utredningar för ett beslut om värdesäkring av barnbidragen. Om riksdagen beslutar sig för en sådan metodik kan det ske utan dröjsmål. För folkpensionärerna bör det vara möjligt att redan under år 1974 införa den höjning av folkpensionen som i pensionsålderskommitténs beräkningar avsetts träda i kraft 1 januari 1975. Finansutskottet bör närmare studera denna möjlighet eftersom utredningsförslaget ännu ej lagts fram.

Den metod som snabbast har förutsättningar att få eftersträvad effekt i det nu aktuella läget torde emellertid vara en *generell och tillfällig sänkning av mervärdesskatten*. Tiden från beslut till effektivering kan göras mycket kort. Visserligen kan visst merarbete uppkomma inom handeln. De rent tekniskt-administrativa problemen torde dock vara förhållandevis ringa.

Det är viktigt att en beslutad sänkning av mervärdesskatten slår igenom i prissättning och därmed kommer konsumenterna till godo. Trots att han-

deln just nu har en besvärlig kostnadssituation är vi förvissade om att en sänkning av mervärdeskatten får genomslag i prissättningen och således kommer konsumenterna till godo. De i och för sig välmotiverade kompensationskraven beträffande kostnadsutvecklingen bör lösas på annat sätt i samråd med prisövervakande myndigheter.

Från vårt håll har i olika sammanhang framhållits nödvändigheten av att den konjunkturpolitiska arsenalen utökas. Hitintills har mervärdeskatten endast utnyttjats i ena riktningen – den har stegvis höjts till nuvarande nivå. Vid flera tillfällen har momsens höjts med just konjunkturpolitiska motiveringar. Så var t. ex. fallet i november 1970. Däremot har momsens aldrig sänkts när konjunkturen motiverat detta. I nuvarande ekonomiska situation är det lätt att hitta konjunkturpolitiska argument för en tillfälligt sänkt mervärdeskatt. Därmed skulle mervärdeskatten göras rörlig och man skulle få praktisk erfarenhet av ett hitintills oprövat konjunkturpolitiskt medel. I och med att man accepterar tanken på att använda mervärdeskatten som ett rörligt konjunkturpolitiskt instrument ligger det i sakens natur att det är konjunkturläget som avgör när mervärdeskatten behöver höjas igen.

Det kan diskuteras hur stor en tillfällig mervärdeskattesänkning bör vara för att få stimulansseffekt, eftersom det inte finns någon tidigare erfarenhet. Det finns skäl att anta att önskat genomslag i ekonomin inte inträder om förändringen är alltför liten. Förändringar i storleksordningen minst ± 3 procentenheter torde vara nödvändiga i konjunkturpolitiska syften.

I det nu aktuella konjunkturläget torde emellertid behovet av stimulansåtgärder vara relativt stort. I KI-rapporten räknar man som nämnts med en nedgång av BNP-ökningen från tidigare beräknade ca 5 procent till ca 3 procent för 1974. Det antyder betydande outnyttjad kapacitet i samhälls-ekonomin. Det bör därför finnas utrymme för en temporär mervärdeskattesänkning på förslagsvis 5 procentenheter under den närmaste tiden. Det skulle innebära en nedsättning av skattesatsen från 15 till 10 procent av beskattningsvärdet på flertalet mervärdeskattebelagda varor och en motsvarande sänkning för byggnader samt övriga varor och tjänster för vilka ett reducerat uttag tillämpas. Enligt vissa översiktliga beräkningar skulle BNP-tillväxten för 1974 då kunna förväntas bli något över 4 procent, alltså en klar förbättring. Omräknat i sysselsättning skulle en sådan åtgärd kunna innebära en sysselsättningsökning med ca 20 000 personer eller med ca 0,5 procent för 1974.

Utöver stimulansåtgärder för att öka den privata konsumtionen torde läget även motivera vissa åtgärder på *investeringsidan*. Enligt KI-rapporten har man i första hand räknat med en kraftig nedgång i bostadsinvesteringarna. Detta torde medföra risk för sysselsättningssvårigheter inom byggsektorn.

Det bör vara av stor betydelse för såväl den aktuella som framtida försörjningen med energi att åtgärder vidtas för att förbättra isoleringen i bostadsfastigheter. Stimulansåtgärder på detta område kan alltså ge direkt po-

sitiva effekter både beträffande sysselsättningen och energiförsörjningen. Erfarenheten från tidigare stödåtgärder för sanering av äldre fastigheter torde här kunna användas vid utarbetandet av detaljanvisningar.

När det gäller lageruppyggnaden görs i KI-rapporten en väsentligt försiktigare bedömning än i höstrapporten 1973. Detta skulle innebära att det finns behov och utrymme för stimulansåtgärder även för viss lageruppyggnad. Detta bör kunna utformas på ungefär samma sätt som det tidigare befintliga lagerstödet.

Till möjliga och aktuella stimulansåtgärder på investeringssidan hör självfallet sådana åtgärder som påskyndar utvecklingen av nya energisnåla produktionsprocesser. Stimulansåtgärder torde behövas främst i form av investeringsstöd, som kan motivera nyanskaffningar av maskiner och andra anläggningar med lägre energiförbrukning. Stödet bör utformas så att det även täcker det utvecklings- och forskningsarbete, som måste föregå installationen av maskiner i nya tillverkningsprocesser.

För att stimulera särskilt de kommunala energiverken bör man även överväga särskilda stimulansbidrag för utveckling och installation av värme- och energianläggningar som utnyttjar andra bränslen än olja, såsom avfall, ved och torv.

Investeringsstödet bör inte minst inriktas så att kommunerna får möjligheter att utnyttja detta. Investeringarna i bl. a. värmeverk har i detta sammanhang särskild betydelse men också en rad andra arbeten kan här komma i fråga.

Sammanfattning

Det viktigaste målet för den ekonomiska politiken är för närvarande att värna om sysselsättningen och att motverka riskerna för fortsatta prisökningar samt att förebygga en snabb och kraftig allmän konjunkturedgång. För att detta skall vara möjligt i det nu aktuella konjunkturläget som så starkt präglas av efterfrågedämpning orsakad av bristen på olja och energi, måste i första hand en rejäl efterfrågestimulans tillgräpas.

Flera modeller kan som framgått ovan därvid tänkas för att nå detta syfte. Bland de åtgärder som kan komma i fråga, framstår enligt vår uppfattning en kraftig, temporär sänkning av mervärdesskatten som den lämpligaste i dagens läge. Därutöver vill vi betona åtgärder, som stimulerar till investeringar i energisnåla tillverkningsprocesser. En temporär sänkning av mervärdesskatten bör därför kombineras med särskilt investeringsstöd för energisnåla maskiner och tillverkningsprocesser.

Stödåtgärder och stimulans till bättre och energibesparande isoleringsåtgärder av bostäder liksom till kommunala energianläggningar för alternativa bränslen vill vi också prioritera. Ett särskilt konjunkturrellt lagerstöd föreslås som komplement till ovan nämnda åtgärder.

Slutligen vill vi föra fram kravet på indexskyddade barnbidrag för att

bevara realvärdet på dessa. Detta skulle också vara en välmotiverad förstärkning av familjestödet på längre sikt.

Åtgärderna måste medge stor flexibilitet, bevarad handlingsfrihet och innefatta handlingsberedskap för nya situationer, som snabbt kan uppkomma i det korta tidsperspektivet. Det torde få ankomma på riksdagens finansutskott att göra de slutgiltiga avvägandena, när konjunkturinstitutets slutgiltiga beräkningar är gjorda efter den allmänna motionstidens utgång. Omfattningen av de av oss föreslagna selektiva åtgärderna riktade mot investeringarna bör kunna avgöras, när riksdagen slutgiltigt tar ställning till framlagda detaljförslag.

Hemställan

Med hänvisning till vad som har anförts i motionen hemställer vi att riksdagen beslutar

- A. att efter beredning inom finansutskottet snabbt genomföra erforderliga åtgärder i konjunkturstimulerande syfte som främst innefattar
 1. att mervärdeskatten som ett led i konjunkturpolitiken tillfälligt sänks från 15 till 10 procent av det gällande beskattningsvärdet enligt förordningen om mervärdeskatt (1968:430) från och med den 1 mars 1974, eller från den senare tidpunkt då beslutet kan träda i kraft, tills vidare,
 2. att allmänt barnbidrag enligt lagen om allmänna barnbidrag (1947:529) skall utgå per år med 20 procent av det vid resp. kvartals början gällande basbeloppet enligt lagen om allmän försäkring från och med den 1 april 1974,
 3. att studiehjälp enligt förordningen om förlängt barnbidrag (1964:400) skall utgå per månad med 1/60 av det under föregående månad gällande basbeloppet enligt lagen om allmän försäkring från och med den 1 april 1974,
4. framställning till Kungl. Maj:t om skyndsamt förslag till riksdagen beträffande
 - a) införande av ett tidsbegränsat investeringsstöd, i form av avdrag vid beskattningen och/eller bidrag, för investeringar inom industri, jordbruk och skogsbruk i energibesparande processer och anläggningar samt för investeringar i kommunala uppvärmningsanläggningar och elverk, där ved, torv, flis och sopor och andra inhemska bränslen utnyttjas,
 - b) införande av ett tidsbegränsat investeringsstöd för arbeten som är avsedda att förbättra isoleringen eller på annat sätt minska värmeförlusterna vid uppvärmning av byggnader,
 - c) införande av ett tidsbegränsat lagerstöd inom industri, jordbruk och skogsbruk enligt i motionen angivna grunder.

B. att som sin mening uttala vad som i övrigt anförts i motionen
beträffande riktlinjerna för den ekonomiska politiken.

Stockholm den 26 januari 1974

THORBJÖRN FÄLLDIN (c)

GUNNAR HELÉN (fp)